

Бүгінгі заманда білім неге тек дипломмен өлшенбейді?

Шыны керек, бала күнімізден бәріміз «Білім — инемен құдық қазғандай», «Оқысаң, үлкен азамат боласың» деген сөздерді естіп өстік. Бірақ дәл қазіргі ХХІ ғасырда бұл сөздердің мағынасы мүлдем жаңа сипатқа ие болды. Бұрын білім алу деген тек мектепті жақсы бітіріп, университетке түсу және қолға диплом алумен шектелетін. Ал қазір ше? Қазір тек дипломның болуы — өмірде табысты әрі бақытты болудың кепілі емес.

Заман өзгерді. Бүгінде білім — бұл тек қабырғаға іліп қоятын қағаз емес, бұл адамның кез келген жағдайда аман қалуына, дамуына және бәсекеге қабілетті болуына мүмкіндік беретін ең басты құрал.

Ақпарат тасқынындағы бағдаршам

Біз ақпарат шамадан тыс көп дәуірде өмір сүріп жатырмыз. Интернет пен әлеуметтік желілер кез келген мәліметті секунд ішінде алдымызға тартады. Бірақ бұл ақпараттардың бәрі бірдей пайдалы ма? Әрине, жоқ. Қазіргі таңда шынайы білім мен жай ғана «ақпараттық қоқыстың» арасын ажырата білудің өзі үлкен өнер.

Нағыз білім адамға сыни ойлауды үйретеді. Білімді адам кез келген хабарға соқыр үмітпен сене салмайды, оны талдайды, сараптайды және өз бетінше қорытынды шығарады. Білім — бұл миымызды фактілермен толтыру емес, сол фактілерді өмірде қалай қолдануды түсіну. Ол — қараңғыда жол сілтейтін шамшырақ іспетті.

«Өмір бойы оқу» (Lifelong learning) тұжырымдамасы

Бұрын адам бір мамандықты оқып алса, сонымен өмір бойы зейнетке дейін жұмыс істей беретін. Қазір бұл ереже жұмыс істемейді. Технологиялар мен жасанды интеллект күн санап дамып жатқан заманда, бүгін өзекті болған мамандық ертең жойылып кетуі мүмкін. Сондықтан қазіргі әлемнің басты талабы — **үздіксіз білім алу**.

Қазіргі таңда ең басты дағды — жаңа нәрсені тез үйрену және ескірген білімнен уақытында бас тарта білу (unlearn). Өзін дамытуды тоқтатқан адам, жасына қарамастан, заман көшінен артта қалады. Ал үнемі ізденісте жүретін, кітап оқитын, жаңа салаларды меңгеруден қорықпайтын жан кез келген дағдарыстан жол тауып шығады. Білім адамға ішкі еркіндік пен сенімділік береді.

Білім — адамнан ешкім тартып ала алмайтын жалғыз байлық. Мал-мүлік ұрлануы, ақша құнсыздануы мүмкін, ал көкірегіңе тоқыған білімің әрқашан сенімен бірге ең биік шыңдарға жетелейді.

Тұлғалық болмыс пен мәдениет

Білім тек қана жұмыс табу немесе мансап өсіру үшін керек емес. Ол ең алдымен адамның ішкі әлемін байытады. Кітап оқу, тарихты тану, ғылым мен өнерді түсіну адамның жан дүниесін кеңейтіп, оны парасатты тұлғаға айналдырады.

Білімді адам қоғамда өзін қалай ұстауды біледі, өзгелердің пікірін сыйлайды және эмпатияға, яғни өзге адамның күйін түсінуге бейім келеді. Нағыз білімділік өркөкіректікке емес, қарапайымдылық пен адамгершілікке жетелейді. Абай атамыз айтқан «Адам бол!» деген қағиданың негізі де осы терең білім мен ғылымда жатыр.

Түйін

Білім алу — бұл белгілі бір жаспен немесе оқу орнымен шектелетін процесс емес. Бұл — бүкіл саналы өмірдің саяхаты. Егер біз еліміздің, қоғамымыздың жарқын болашақта өмір сүргенін қаласақ, әрқайсымыз білімге деген құштарлықты оятуымыз керек. Өзгерістерден қорықпай, күн сайын жаңа нәрсе үйренуге талпыну — заман талабы. Бүгін оқыған бір бет кітабыңыз, ертеңгі үлкен жетістігіңіздің алғашқы кірпіші болып қалануы мүмкін. Ізденуден, оқудан және өзіңізді жетілдіруден ешқашан жалықпаңыз!